

บทที่ ๒

การวางแผนการปฏิบัติการร่วม (Joint Operation Planning)

๑. บทนำ การวางแผนการปฏิบัติการร่วมเป็นกระบวนการที่สำคัญซึ่งให้แนวทางแก่ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบ (CCDRs) และ/หรือผู้บัญชาการกองกำลังรบร่วม (Joint Forces Commanders: JFCs) สำหรับพัฒนาแผนการใช้พลังอำนาจทางการทหารภายใต้บริบทของความมุ่งประสงค์ของชาติที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ทหาร เพื่อปรับแต่งเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปในแนวทางที่ทำให้ฝ่ายเรามีความได้เปรียบเหนือฝ่ายตรงข้าม, เผชิญภาวะฉุกเฉิน และตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ที่ไม่คาดคิด การตรวจสอบความเป็นไปของสถานการณ์โลกอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นตัวนำให้เกิดกระบวนการวางแผนเพื่อจัดเตรียมทางเลือกทางทหาร (Military Options) ขึ้นมาได้ กระบวนการวางแผนเป็นความพยายามร่วมกันจากหลายฝ่ายซึ่งสามารถกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก (เพื่อปรับปรุงแผนให้ดีขึ้นหรือเมื่อได้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น - ผู้แปล) และ/หรือกระทำการวางแผนคู่ขนานเพื่อให้คำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้สำหรับผู้บังคับบัญชาและนายทหารฝ่ายอำนวยการในทุกระดับชั้นของการบังคับบัญชา

การวางแผนปฏิบัติการร่วม (Joint Operations Planning) เป็นการผสมผสานทั้งศิลป์และศาสตร์ เพื่อพัฒนาแผนและคำสั่งเพื่อให้กองทัพสามารถปฏิบัติการให้เป็นไปตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติได้ การวางแผนปฏิบัติการร่วมมีองค์ประกอบหลักอยู่สององค์ประกอบ คือ ระบบการวางแผนและปฏิบัติการ

ที่สามารถปรับตัวได้ (Adaptive Planning and Execution System: APEX) และกระบวนการวางแผนปฏิบัติการร่วม (Joint Operation Planning Process: JOPP)

APEX ประกอบด้วยรูปแบบต่างๆ ที่ได้กำหนดขึ้นมาจัดให้เป็นระบบ และสามารถทำงานโดยอัตโนมัติด้วยคอมพิวเตอร์ (automated tools), ระเบียบปฏิบัติประจำ (procedures), รูปแบบ (format), แม่แบบ (template) และฐานข้อมูล (databases) เพื่อแบ่งปันข่าวสารข้อมูลของการวางแผนทางทหารเฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการปฏิบัติการร่วม (Joint Planning and Execution Community: JPEC) ด้วยแนวทางที่กำหนดไว้ร่วมกัน (common prescript way) โดย APEX จะเข้ามาแทนที่ Joint Operation Planning and Execution System (JOPES) เพื่อช่วยในการหาทางเลือกที่ยืดหยุ่นสำหรับการใช้กำลังทหารเพื่อเสนอแนะต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจในระดับชาติ

JOPP เป็นขั้นตอนที่ใช้ร่วมกันในทุกเหล่าทัพและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาแผนหรือคำสั่ง ผลผลิตของ JOPP จะถูกนำไปใช้งานโดยการประสานงานกันในรายละเอียดระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทำการบันทึกโดยผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มการวางแผนปฏิบัติการร่วม (Joint Planning and Execution Community: JPEC) และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยผ่านทาง APEX ในบทที่ ๒ นี้ จะถูกแถลงในเรื่องการวางแผนปฏิบัติการร่วม (Joint Operations Planning) และ APEX สำหรับรายละเอียดของ JOPP จะศึกษาเชิงลึกในบทที่ ๕

๒. การปฏิบัติการทัพ (Campaigning) การทัพ (campaign) คือชุดของการปฏิบัติการทางทหารที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน โดยมุ่งเป้าไปที่การบรรลุความมุ่งประสงค์ของชาติในระดับยุทธศาสตร์/ระดับยุทธการ ภายในระยะเวลาและพื้นที่ที่กำหนด (ความหมายจาก Joint Publication: JP 1-02)

การวางแผนการทัพ

แผนการทัพเป็นตัวเชื่อมโยงการปฏิบัติการต่างๆ อย่างต่อเนื่องในห้วงเวลา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ แต่อาจต้องเชื่อมโยงการปฏิบัติการในหลาย ๆ พื้นที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้

๒.๑ การวางแผนการทัพ สะท้อนให้เห็นถึงภาพการรบในระดับยุทธการ ซึ่งก็คือการเชื่อมโยงการปฏิบัติการทางยุทธวิธีหลาย ๆ การปฏิบัติการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ ในหลายกรณี กองกำลังรวบรวมต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่ซับซ้อนอย่างมาก จนการปฏิบัติการเพียงครั้งเดียวไม่เพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ มีหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดสถานการณ์แบบนี้ขึ้น เช่น มีกำลังไม่เพียงพอที่จะเอาชนะข้าศึกได้ในการสู้รบเพียงครั้งเดียว (พิจารณาจากเหตุการณ์ในสงครามกลางเมืองสหรัฐอเมริกา ค.ศ. ๑๘๖๑ - ๑๘๖๕), อาจมีข้อจำกัดทางกายภาพ ข้อจำกัดทางความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ หรือข้อจำกัดทางการเมือง หรือข้อจำกัดที่ทำให้การเชื่อมโยงทางยุทธวิธีไม่เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ (พิจารณาจาก Operation Desert Shield/Storm, ความพ่ายแพ้ของประเทศญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ ๒, ปฏิบัติการในคิวบา ปี ๑๙๕๘), ข้าศึกมีการระวังป้องกันจุดศูนย์จุดของตนได้ดีมาก จนทำให้ไม่สามารถทำลายด้วยการเข้าตีโดยตรงได้ โดยต้องใช้ Indirect Attack (พิจารณาจากความพ่ายแพ้ของพรรคนาซีเยอรมัน ในห้วงสงครามโลกครั้งที่ ๒)

๒.๒ ผู้บัญชาการกองกำลังรวบรวม (Joint Force Commanders) เป็นผู้วางแผนและปฏิบัติการทัพ (Campaigns) ตามแผนที่ได้วางไว้ ผู้บัญชาการยุทธบริเวณ (Theater Commander) เป็นผู้จัดระเบียบแผนการทัพในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของแผนการทัพในระดับชาติ (national level campaign) ซึ่งประสานสอดคล้องส่วนต่างๆ ของพลังอำนาจแห่งชาติ เพื่อให้บรรลุถึงความมุ่งประสงค์ของชาติ ผู้บัญชาการยุทธบริเวณจะมุ่งความสนใจ (Focus) ไปที่การใช้พลังอำนาจทางทหาร (military power) ในขณะเดียวกันก็จะต้องทำงานในลักษณะบูรณาการร่วมกับพลังอำนาจของชาติในด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่

เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ทางทหารที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังต้องประสานงานกับผู้เข้าร่วมปฏิบัติการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการใช้พลังอำนาจทางทหารเข้าสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมปฏิบัติการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เหล่านั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อนำพลังอำนาจของชาติในด้านต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันเพื่อบรรลุถึงความมุ่งประสงค์ของชาติ (national objectives) ในที่สุด

ผู้บังคับบัญชาในระดับรองลงไปของผู้บัญชาการกองกำลังรบร่วมสามารถวางแผนและปฏิบัติการทัพได้เช่นกัน โดยทั่วไปแล้วกองกำลังที่สังกัดเหล่าทัพต่าง ๆ ของกองทัพสหรัฐฯ (กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กองกำลังนาวิกโยธิน) ที่มีได้รับการมอบหมายภารกิจให้เป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังรบร่วมจะปฏิบัติหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการต่าง ๆ (Operations) มากกว่าที่จะปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของการทัพ (Campaigns) แต่กองกำลังดังกล่าวอาจปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งในแผนสนับสนุนของแผนการทัพร่วม (Joint Campaign Plan) ซึ่งเชื่อมโยงปฏิบัติการต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อบรรลุภารกิจเฉพาะตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๓ วัตถุประสงค์ทางทหารบางอย่าง สามารถบรรลุได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้การวางแผนการทัพเสมอไป เช่น การอพยพ Non - Combatant (NEO) สามารถสำเร็จได้ด้วยการปฏิบัติการเดียว การปฏิบัติการสั่งสอน (punitive strike) เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่สามารถบรรลุความมุ่งหมายทางยุทธศาสตร์ได้ด้วยปฏิบัติการเพียงครั้งเดียว อย่างไรก็ตาม ผู้บัญชาการยุทธบริเวณ (Theater Commander) มักจะต้องเผชิญกับความยากลำบากในการบรรลุวัตถุประสงค์ในสภาวะแวดล้อมที่ซับซ้อนในปัจจุบัน ซึ่งต้องใช้การปฏิบัติการหลายปฏิบัติการและการประสานสอดคล้องปฏิบัติการเหล่านั้นเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ทางทหาร (Military end state) และสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์แห่งชาติในที่สุด

๓. กลุ่มการวางแผนและปฏิบัติแผนร่วม (Joint Planning and Execution Community: JPEC) คือกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการข่าว และการปฏิบัติการต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับผู้บังคับบัญชาจนถึงผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ประธานคณะเสนาธิการร่วม (Chairman Joint Chief of Staff: CJCS) และคณะเสนาธิการร่วม เหล่าทัพต่าง ๆ และหน่วยบัญชาการหลัก, ผู้บังคับบัญชาหน่วยกำลังรบตามพื้นที่ภูมิศาสตร์ (Geographic Combatant Commanders), ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบตามพันธกิจ (Functional Combatant Commanders) และหน่วยรอง และหน่วยงานสนับสนุนการรบ (Combat Support Agencies)

แม้ว่าการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับพันธมิตรและหน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้กระทำในการปฏิบัติงาน แต่ขั้นตอนที่เป็นทางการต่าง ๆ ในการวางแผนการยุทธ์ร่วมควรจำกัดการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารเฉพาะผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มนี้เท่านั้น อีกสิ่งหนึ่งที่พึงระลึกไว้คือ สำนักงานรมว.กท. อาจมีการประสานงานกับกลุ่มการวางแผนและการปฏิบัติการร่วมโดยใกล้ชิด อาจมีใช้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มการวางแผนฯ แต่จะปฏิบัติเป็นผู้มีส่วนในการปฏิบัติการคนสำคัญ (Key Player) โดยการให้คำแนะนำทางยุทธศาสตร์ (strategic guidance) กับกลุ่มการวางแผนและปฏิบัติการร่วม ประธานคณะเสนาธิการร่วม (CJCS) ในบทบาทตาม Title 10 (หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ซึ่งกำหนดบทบาทและหน้าที่ของกองทัพสหรัฐอเมริกาเอาไว้และต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด - ผู้แปล) ได้กำหนดให้ประธานคณะเสนาธิการร่วมมีบทบาทในการให้คำปรึกษาต่อผู้บริหารประเทศ และ รมว.กท. และอีกหน้าที่หนึ่งคือจัดให้มีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการวางแผนและปฏิบัติการร่วมนี้กับผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจในระดับยุทธศาสตร์ชาติ (national strategic level decision makers)

รูปที่ ๔ กลุ่มการวางแผนและการปฏิบัติการร่วม (Joint Planning and Execution Community)

๔. ระบบการวางแผนและปฏิบัติการที่สามารถปรับตัวได้ (Adaptive Planning and Execution System: APEX) APEX เป็นระบบที่ได้รวมเอา นโยบายร่วม, กระบวนการต่างๆ, ขั้นตอนต่างๆ และการรายงาน โดยทำงาน บนเทคโนโลยีทางการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งใช้งานโดย กลุ่มการวางแผนและปฏิบัติการร่วม (Joint Planning and Execution Community: JPEC) เพื่อตรวจสอบ วางแผน และดำเนินการในการระดม สรรพกำลัง การเคลื่อนย้ายกำลัง การใช้กำลังรบ การดำรงสภาพ การวาง กำลังใหม่ (redeployment) และกิจกรรมต่างๆ ในการเลิกระดมสรรพกำลัง (demobilization) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการร่วม

การวางแผนการทัพ

APEX ดำเนินการภายในสภาพแวดล้อมในลักษณะที่เป็นเครือข่าย มีความร่วมมือกับหลายหน่วยงาน มีความต้องการให้ผู้บังคับบัญชามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ โดยมีผลผลิตก็คือ แผนที่มีทางเลือกต่างๆ ที่สามารถปฏิบัติได้จริงและมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรับการปรับแผนเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ เช่น เปลี่ยนจากการเอาชนะข้าศึก เป็นการป้องปรามฝ่ายตรงข้าม และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติในที่สุด

๔.๑ APEX มีจุดมุ่งหมายเพื่อประสานงานแผนต่างๆ ที่มีการบูรณาการ (integrated), มีความยืดหยุ่น (flexible) และมีฐานข้อมูลทุกอย่างร่วมกัน (fully integrated database) เพื่อทำให้สามารถวางแผนการรบร่วมที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ระบบการวางแผนที่มีความยืดหยุ่นนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมหลักการของการวางแผนที่สามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ (Adaptive Planning) ในหัวข้อต่อไปนี้

- การชี้แนวทางยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างต่อเนื่อง
  - บูรณาการการวางแผนกับหน่วยงานต่างๆ และชาติพันธมิตร
  - บูรณาการวางแผนข่าวกรอง
  - ทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ในแผน (embedded options)
  - แผนที่มีชีวิต (living plan) หมายถึง แผนที่มีความสามารถในการปรับตัวเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง
- การวางแผนคู่ขนาน ในสภาพแวดล้อมที่เน้นการทำงานเป็นเครือข่าย มีการร่วมมือกันจากหลายหน่วยงาน

๔.๒ ในคู่มือเล่มต่างๆ ของประธานคณะที่ปรึกษาร่วมของเดิมจะกล่าวถึงระบบการวางแผนและปฏิบัติแผน (Joint Operation Planning and Execution System: JOPES) ต่อไปจะถูกแทนที่ด้วย APEX ทั้งหมด ในโอกาสต่อไป หลักนิยมการรบร่วม (Joint Doctrine) จะไม่มีการอ้างถึง JOPES และจะใช้ APEX แทน

๔.๓ ส่วนสำคัญของ APEX คือกระบวนการทบทวนแผน (แผนซึ่งกระทำการวางแผนในกรอบของแผนขีดความสามารถทางยุทธศาสตร์ร่วม JSCP: Joint Strategic Capabilities Plan) เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกัน ได้ดีขึ้นระหว่างผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบ (CCMDs) และผู้นำพลเรือนของกระทรวงกลาโหม ในกระบวนการจะมีการทบทวนแผนร่วมกันในลักษณะนี้เป็นจำนวน ๔ ครั้ง (Four In - Progress Review) ซึ่งเป็นการถกแถลง อภิปราย แลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างของผู้กำหนดนโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อปรับแผน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้แผนมีข้อบกพร่องน้อยที่สุด และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว - ผู้แปล) การทบทวนแผนอาจจะปรับลดลงเหลือ ๑ หรือ ๒ ครั้งก็ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก ก

๔.๓.๑ IPR - A: ทบทวนการชี้ทางยุทธศาสตร์ (Review Strategic Guidance) ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนนี้คือภารกิจและสมมุติฐานที่ได้รับการอนุมัติแล้ว

๔.๓.๒ IPR - C: ทบทวนแนวความคิดของแผน (Review Plan Concept) ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนนี้คือแนวความคิดที่ได้รับการเห็นชอบแล้ว เพื่อพัฒนาแผนต่อไป

๔.๓.๓ IPR - F: ทบทวนแผน (Review the Plan) ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนนี้คือแผนที่ได้รับการเห็นชอบแล้ว

๔.๓.๔ IPR - R: การประเมินแผน (Assess the Plan) ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนนี้คือการแนะนำแนวทางสำหรับการปรับเปลี่ยนแผน แผนจะได้รับการตรวจทานทุก ๑๘ เดือน ยกเว้นแผนการทัพในยุทธบริเวณ (Theater Campaign Plan) และแผนการทัพทั่วโลก (Global Campaign Plan) ซึ่งจะได้รับตรวจสอบเป็นประจำทุกปี ยกเว้นกรณีที่สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

๕. กิจกรรมต่างๆในการปฏิบัติการและหน้าที่ในการวางแผน มี ๓ กิจกรรมในการปฏิบัติการ และ ๔ หน้าที่ในการวางแผนโดยทั่วไป และผลผลิต (Products) ที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนหนึ่ง เพื่อบูรณาการกิจกรรมทั้งหมดที่มีความสัมพันธ์กับการตอบสนองต่อคำชี้แจงทางยุทธศาสตร์หรือสถานการณ์วิกฤต

๕.๑ กิจกรรมต่างๆ ในการปฏิบัติการ

- การตระหนักรู้ในสถานการณ์ (Situational Awareness) กิจกรรมนี้มุ่งความสนใจไปที่การอธิบายและการพัฒนาความเข้าใจเชิงลึกในยุทธศาสตร์ชาติ สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในยุทธบริเวณ ซึ่งมีกิจกรรมทางทหารหลาย ๆ กิจกรรมเกิดขึ้น โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมเหล่านี้หมายถึงรวมถึงกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาสถานการณ์และการประเมินสถานการณ์ด้วย

- การวางแผน (Planning) จะแปลทิศทางของยุทธศาสตร์ (Strategic Direction) และการชี้้นำให้เป็นแผนปฏิบัติการ (OPLANS) และคำสั่ง (OPORDs) ที่สามารถปฏิบัติให้สำเร็จได้สำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือการตอบโต้ต่อวิกฤตการณ์

- การปฏิบัติแผน (Execution) ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ การระดมสรรพกำลัง (mobilization) การเคลื่อนย้ายเข้าวางกำลัง (Deployment) การดำรงสภาพ (Sustainment) การถอนกำลังกลับ (Redeployment) การหมุนเวียนกำลัง (Rotation) และการเลิกระดมสรรพกำลัง (Demobilization) การป้องกัน (Protection) และการรักษาความปลอดภัยทางการปฏิบัติการ Operation Security: OPSEC) มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุก phase ของการปฏิบัติการ

๕.๒ ส่วน/หน้าที่ของการวางแผน

- การชี้แจงทางยุทธศาสตร์ (Strategic Guidance) ประกอบด้วย การประเมินความเกี่ยวพันระหว่างพลังอำนาจทางการเมืองและการทหาร, ยุทธศาสตร์ทหารที่ได้ผ่านการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข และประเมินค่าแล้ว,

การจัดสรรกำลังรบ และการแบ่งสรรปันส่วนทรัพยากรที่มี, ผลรวมแนวความคิดต่าง ๆ และยุทธศาสตร์ของทางเลือกในทางการทหาร และแนวทางในการวางแผนที่ผ่านการพัฒนาในแนวทางที่จะช่วยในการพัฒนาหนทางปฏิบัติที่สามารถประสบผลสำเร็จได้ในความเป็นจริง โดยผลผลิตสุดท้าย (end - product) ในเบื้องต้น คือคำแถลงภารกิจของผู้บังคับบัญชาที่ได้ผ่านการ supported แล้ว (supported commander's mission statement)

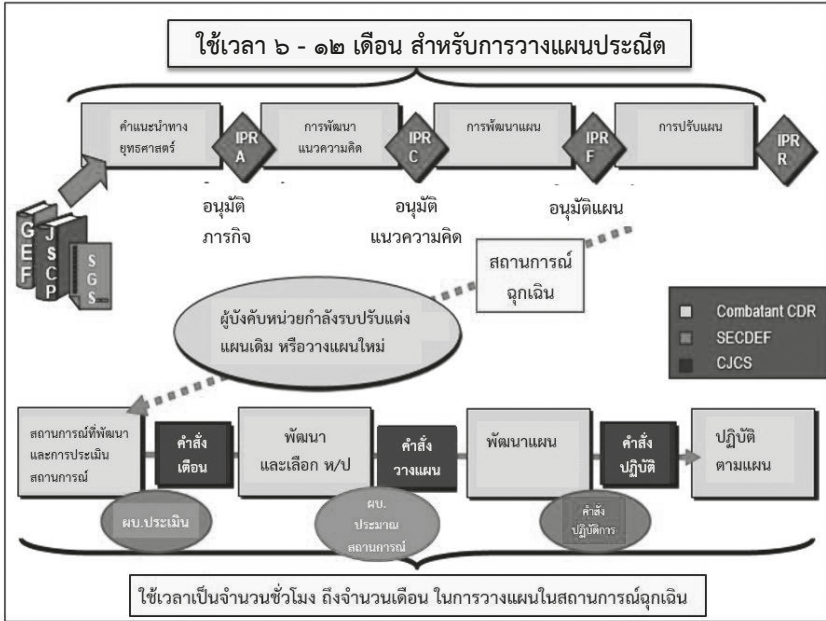
- **การพัฒนาแนวคิด/เค้าโครงของการปฏิบัติการ (Concept Development)** พัฒนาแนวคิดของการปฏิบัติการ (Concept of Operations) เพื่อเสนอ รวม.กท. พิจารณาและให้ความเห็นชอบ ผลผลิตเหล่านี้ หมายรวมถึงหนทางปฏิบัติที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว, ประมาณการของผู้บังคับบัญชา, การประมาณสถานการณ์ของฝ่ายเสนาธิการ และบูรณาการของข้อมูลหน่วย และการใช้ตามขั้นเวลา (Time - Phased Force Deployment Database: TPFDD) เมื่อตั้ง

- **การพัฒนาแผน (Plan Development)** พัฒนาแผนการปฏิบัติการ แนวความคิดของแผนหรือคำสั่งในการปฏิบัติการ ซึ่งบูรณาการขอบเขตของการวางแผนการปฏิบัติการร่วมด้วย the six phases ผลผลิตที่สำคัญคือแผน/คำสั่งที่ได้รับการเห็นชอบแล้ว

- **การประเมินแผน (Plan Assessment)** จะกลั่นกรองแผนหรือคำสั่งที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ในขณะที่ผู้บังคับบัญชาของหน่วยรอง, เหล่าทัพต่าง ๆ และหน่วยบัญชาการที่มีหน้าที่ในการสนับสนุน รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการ เตรียมแผนซึ่งเสร็จเรียบร้อยแล้วเพื่อการทบทวน/ตรวจสอบ/วิจารณ์ และให้ความเห็นชอบ พันธกิจนี้จะมีการปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำอีกได้ซึ่งเป็นธรรมชาติของพันธกิจในลักษณะนี้ และสิ้นสุดลงด้วยการตกลงใจอย่างใดอย่างหนึ่งว่าจะปรับเปลี่ยน ยุติการปฏิบัติการ หรือดำเนินการตามแผน

๖. ประเภทของการวางแผนปฏิบัติการร่วม การวางแผนปฏิบัติการร่วมมุ่งเน้นไปที่การวางแผน ๒ แบบ คือ การวางแผนโดยประณีต (Deliberate Planning) และการวางแผนในสภาวะวิกฤต (Crisis Action Planning: CAP) ในอนาคตเมื่อระบบ APEX เสร็จสมบูรณ์ การวางแผนทั้งสองแบบนี้จะรวมกันเป็นแบบเดียว และการวางแผนในสภาวะวิกฤตจะสะท้อนภาพของการวางแผนประณีต แต่จะเกิดขึ้นเร็วกว่า

๖.๑ การวางแผนโดยประณีตเกิดในสถานการณ์ที่ไม่มีวิกฤต เราใช้การวางแผนประณีตในการจัดทำแผนการทัพในยุทธภพบริเวณ (Theater Campaign Plan) และแผนการทัพทั่วโลก (Global Campaign Plan) (TCP/GCP) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการของยุทธศาสตร์ในยุทธภพบริเวณ (Theater Strategy) แผนเผชิญเหตุ ซึ่งเป็นแผนย่อย (Branches) ของแผนการทัพในยุทธภพบริเวณ/แผนการทัพทั่วโลก (TCP/GCP) และแผนสนับสนุน (Supporting Plan) ในด้านต่าง ๆ ผู้บัญชาการกำลังรบตามพื้นที่ภูมิศาสตร์จะเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาและปฏิบัติแผนการทัพในยุทธภพบริเวณ (Theater Campaign Plan) ซึ่งเป็นความต้องการของคำชี้แจงในการใช้กำลังทหาร (GEF) และแผนขีดความสามารถทางยุทธศาสตร์ร่วม (JSCP) ส่วนผู้บังคับหน่วยกำลังรบตามพันธกิจ และในบางครั้งอาจเป็นผู้บังคับหน่วยกำลังรบตามพื้นที่ภูมิศาสตร์ อาจได้รับคำสั่งให้เป็นหน่วยนำในการวางแผนประณีตโดยรับผิดชอบเป็นบางส่วน โดยเฉพาะเจาะจงตามที่ได้รับมอบหมาย ในบางครั้งก็ไม่มีการกำหนดเฉพาะเจาะจงลงไปว่าจะต้องรับผิดชอบในพื้นที่ไหน แต่ให้พิจารณาให้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในยุทธภพบริเวณที่รับผิดชอบ

รูปที่ ๕ การวางแผนการรบร่วม

การวางแผนประณีต เป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก (Iterative Process) (เนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ สถานการณ์ที่พัฒนาไปไม่อยู่นิ่ง ความเข้าใจในสถานการณ์ได้รับการพัฒนาให้เกิดความชัดเจนเพิ่มขึ้น, ข้อมูลข่าวสารที่เพิ่มมากขึ้น, สมมุติฐานในการวางแผนที่ได้รับการแก้ไขหลังจากที่ได้รับข้อมูลเพิ่มขึ้น - ผู้แปล) และเป็นกระบวนการที่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ (Adaptive) เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปภายใต้สภาพแวดล้อมทางยุทธการและสภาพแวดล้อมในการวางแผน กระบวนการนี้เปิดโอกาสให้เปลี่ยนแปลงสิ่งต่อไปนี้เป็นคือ ลำดับความสำคัญของแผน, การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในกระบวนการทบทวนแผนและให้ความเห็นชอบ และยังคงมีความอ่อนตัวในการปรับเส้นเวลา (Timeline) ที่ได้ประกาศไปก่อนหน้านี้แล้ว เพื่อผลิตแผน

การวางแผนการทัพ

และปรับเปลี่ยนให้ดียิ่งขึ้น เป้าหมายของแผนการทัพ ทั้งในยุทธภพบริเวณ และแผนการทัพทั่วโลก (TCPs and GCPs) มุ่งไปที่เงื่อนไขทางยุทธศาสตร์ที่ ต้องการในขณะบ้านเมืองอยู่ในสภาวะปกติ ดังนั้นจึงไม่แปลกอะไรที่จะ ต้องการมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสมมุติฐานในการวางแผน อย่างไรก็ตาม แผนเผชิญเหตุไม่ว่าจะเป็นแผนใด จะถูกสร้างขึ้นบนสมมุติฐานหนึ่ง ๆ เสมอ การทบทวนสมมุติฐานที่สำคัญ (Critical Assumption) อย่างสม่ำเสมอ มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อคงให้แผนเผชิญเหตุสามารถจัดการกับสถานการณ์ ได้อย่างถูกต้องโดยไม่หลงประเด็น

แผนขีดความสามารถทางยุทธศาสตร์ร่วม (JSCP) ชี้นำให้ ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบ (CCDRs) พัฒนาแผนเผชิญเหตุที่ได้รับมอบหมาย ให้ถูกกับระดับที่กำหนดไว้ ในทำนองเดียวกัน ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบ อาจเป็นผู้สั่งการหน่วยรองให้จัดทำแผนเป็นการภายในให้มีรายละเอียด ตามที่ความต้องการได้เช่นเดียวกัน

ระดับ ๑ ประเมินสถานการณ์ของผู้บัญชาการ (Commander's Estimate): ประเมินสถานการณ์ของผู้บัญชาการจะกำหนดหนทางปฏิบัติ (Course of Action) หลาย ๆ ห/ป พร้อมกับ ห/ป (COA) ที่แนะนำเป็นพิเศษ เพื่อรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น ผลผลิตเป็นได้ทั้งคำบรรยายสรุป หนทางปฏิบัติ หรือคำสั่งการของผู้บังคับบัญชา หรือบันทึกข้อความ รายละเอียดในระดับนี้จะแนะนำหนทางปฏิบัติทางทหารเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่นวม.กท. เพื่อรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น

ระดับ ๒ (Bplan): Base Plan (BPLAN) อธิบายถึง ห/ป (COA) ที่ได้รับการพัฒนาเป็นแนวความคิดในการปฏิบัติการ (Concept of Operation: CONOPS) รวมถึงแนวคิดสำคัญที่สามารถปฏิบัติได้ในความเป็นจริงและการปฏิบัติต่าง ๆ, กองกำลังที่ต้องการ และระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ในการปฏิบัติการกิจให้แล้วเสร็จ แผนระดับ ๒ โดยปกติแล้วจะไม่รวมถึงภาคผนวก

หรือข้อมูลกำลังรบและการวางกำลังตามชั้นเวลา (Time - Phased Force and Deployment Data: TPFDD)

ระดับ ๓ แผนแนวคิดของการยุทธ์ (Concept Plan: CONPLAN) คือแผนยุทธการในรูปแบบย่อ (ยังไม่ลงรายละเอียดปลีกย่อย มุ่งที่จะอธิบายแนวความคิดในการปฏิบัติการยุทธ์อย่างกว้าง ๆ - ผู้แปล) ซึ่งอาจต้องมีการขยายความเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงอย่างมากเพื่อแปลงเป็นแผนยุทธการ (Operation Plan: OPLAN) หรือคำสั่งยุทธการ (Operation Order: OPOD) CONPLAN นี้รวมถึง B plan ที่มีภาคผนวกที่ได้อีกไว้เป็นพิเศษ ดังนี้ : การจัดหน่วย (Task Org) (A), การข่าว (Intel) (B), ปฏิบัติการ (Operations) (C), การส่งกำลัง (Logistics) (D), ความสัมพันธ์ของการบังคับบัญชา (Command Relationships) (J), การติดต่อสื่อสาร (Communications) (K), การปฏิบัติการเทคนิคพิเศษ (Special Technical Operations) (S), การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีไซทหาร (Interagency) (M), การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication) (Y) และรายการแจกจ่าย (Distribution) (Z) แผนแนวความคิดในการยุทธ์นี้ อาจจะรวมหรือไม่รวมถึงรายการกำลังทหารและข้อมูลกำลังรบและการวางกำลังตามชั้นเวลา (TFPDD) ก็ได้

ระดับ ๔ แผนปฏิบัติการ (Operation Plan: OPLAN) คือแผนการรบร่วมฉบับที่สมบูรณ์และมีรายละเอียดพร้อมคำอธิบายอย่างเต็มรูปแบบในเรื่องของการทัพ (Campaign) หรือการปฏิบัติการยุทธ์หลัก (Major Operation), ภาคผนวกทั้งหมดและข้อมูลกำลังรบและการวางกำลังตามชั้นเวลา (TPFDD) โดยระบুকองกำลังเป็นการเฉพาะเจาะจงลงไป การสนับสนุนตามพันธกิจ และทรัพยากรที่ต้องการในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน และให้ประมาณการในการจัดส่งกำลังทหารเข้ามาเพิ่มเติมในยุทธบริเวณ

๖.๒ การวางแผนในสภาวะวิกฤต (Crisis Action Planning: CAP) เกิดขึ้นในสถานการณ์วิกฤต วิกฤตเป็นเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

การวางแผนการทัพ

กับภัยคุกคามต่อประเทศ เขตแดน พลเมือง กองกำลังทหาร ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์สำคัญของชาติที่ลุกลามไปอย่างรวดเร็วและเกิดผลกระทบในระดับชาติ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านการทูต ผลกระทบทางเศรษฐกิจ หรือผลกระทบทางการทหารที่มีความจำเป็นต้องใช้พลังอำนาจและทรัพยากรทางทหาร (โดยผ่านการพิจารณาใคร่ครวญอย่างรอบคอบ) เข้าแก้ปัญหา เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์แห่งชาติ (National Objectives) ที่ได้วางไว้ สภาพดังกล่าวมักจะพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางด้าน การทูต ทางเศรษฐกิจ และทางการทหาร จนถึงขนาดที่ผู้บริหารประเทศ หรือ รมว.กท. พิจารณาการใช้พลังอำนาจทางทหาร และทรัพยากรที่มีในการแก้ปัญหา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งชาติที่ได้กำหนดไว้ การใช้พลังอำนาจทางทหารนี้ อาจมีการแจ้งเตือนล่วงหน้าเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีการแจ้งเตือนใดๆ เลย ซึ่งเป็นผลให้ต้องเร่งกระบวนการตัดสินใจให้เร็วขึ้นกว่าเดิม ในบางครั้งวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเอกเทศนี้ อาจเป็นต้นเหตุให้ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นในทีอื่น ๆ อีกด้วย กระบวนการในการวางแผนสำหรับการวางแผนเผชิญเหตุ (Contingency Plan) และการวางแผนในห้วงเวลาเกิดเหตุการณ์วิกฤต (Crisis Action Planning) มีกระบวนการที่ไม่แตกต่างกัน (แตกต่างกันที่ผลผลิต) ในช่วงวิกฤต Ccdr มีทางเลือกอยู่สามทางด้วยกัน คือ :

- ใช้แผนเผชิญเหตุที่มีอยู่ ซึ่งในแผนได้มีการคาดการณ์ถึง การเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่ในแผนไว้แล้ว มาปรับปรุงโดยมีการปรับแผนเพียงเล็กน้อยตามความจำเป็น

- ใช้แผนเผชิญเหตุที่มีอยู่เป็นพื้นฐาน แต่ปรับเปลี่ยนอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์วิกฤต

- สร้างแผนใหม่ทั้งหมดตั้งแต่ต้น

ศึกษาคู่มือการวางแผนในสภาวะวิกฤต (Crisis Action Planning: CAP) สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมของการวางแผนในสภาวะวิกฤต

๗. การวางแผนร่วมในภาพรวม การวางแผนทางทหารบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติของพลังอำนาจของชาติในด้านอื่น ๆ เพื่อผลิตแผนและคำสั่งที่สามารถบรรลุถึงความมุ่งประสงค์แห่งชาติที่ได้กำหนดไว้โดยผู้กำหนดนโยบาย/ผู้นำประเทศ โดยพิจารณาวัตถุประสงค์และขีดความสามารถของผู้เข้าร่วมปฏิบัติการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แผนยุทธศาสตร์ร่วม (Joint Strategic Planning) บูรณาการการปฏิบัติทางทหารเข้ากับพลังอำนาจของชาติในด้านอื่น ๆ รวมทั้งชาติพันธมิตร ภายในเวลา และพื้นที่ และวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อบรรลุถึงสภาพสุดท้ายที่กำหนดไว้ (Specified end state)

๗.๑ บริบทกว้าง ๆ รวมถึงผู้เข้าร่วมปฏิบัติการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Relevant actors) ภายในสภาพแวดล้อมความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- กลุ่มผู้ปฏิบัติในการวางแผนร่วม
- ส่วนต่าง ๆ ของรัฐบาล (หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐบาล)
- ประเทศพันธมิตร
- องค์การระหว่างประเทศ (เช่น องค์การสหประชาชาติ องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ องค์การต่าง ๆ ที่เป็นของประเทศสหรัฐอเมริกา)
- องค์การต่าง ๆ ที่มีโซ่ของภาครัฐ (เช่น คณะกรรมการระหว่างประเทศของสภากาชาด (Red Cross/Red Crescent) องค์การแพทย์ไร้พรมแดน เครือข่ายสตรีอัฟกานิสถาน เป็นต้น)
- ผู้ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ใช่องค์การภาครัฐ (เช่น สถาบันการเงิน รัฐบาลเงา องค์กรข้ามชาติ กลุ่มนักวิชาการและที่ปรึกษาด้านพลังงานที่มีบทบาทเด่นในเวทีโลก)

๗.๒ คำสั่งต่าง ๆ ในด้านความมั่นคงแห่งชาติ และการจัดการประสานงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่มีความร่วมมือระหว่างองค์การ

การวางแผนการทัพ

(Interagency) เกี่ยวกับการฟื้นฟู และการสร้างเสถียรภาพ (R&S) สองสิ่งนี้ทำให้เกิดความริเริ่มในการวางแผนในภาพรวมของรัฐบาล

- แต่งตั้งสำนักประสานงานการฟื้นฟูและสร้างเสถียรภาพ ในสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ (State Department's Office of the Coordinator for Reconstruction and Stabilization: S/CRS) เมื่อรัฐบาลสหรัฐฯ เป็นผู้นำในการประสานการพัฒนาขีดความสามารถและปริมาณที่สามารถดำเนินการในการวางแผน, เตรียม และปฏิบัติการฟื้นฟูและการรักษาเสถียรภาพ ในส่วนของสำนักงานนี้ จะจัดตั้งขึ้นเมื่อระบบของประเทศที่เข้าไปปฏิบัติการล้มเหลว โดยบทบาทและความมุ่งหมายให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความขัดแย้งและการสร้างเสถียรภาพ (Bureau of Conflict and Stability Operation) สังกัดกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ (Department of State: DOS)

- สั่งการกระทรวงต่างประเทศ (DOS) และกระทรวงกลาโหม (DOD) ให้ปฏิบัติการร่วมกัน เพื่อบูรณาการความสามารถในการฟื้นฟูและรักษาเสถียรภาพ

- จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานนโยบายด้านฟื้นฟูและรักษาเสถียรภาพ (R & S Policy Coordinating Committee: PCC) เพื่อจัดระเบียบความพยายาม (Efforts) ของแต่ละหน่วยงานให้มีความสอดคล้องกัน

- จัดตั้งคณะทำงาน R & S ของกระทรวงกลาโหมขึ้น เพื่อประสานงาน, ประสานสอดคล้องการสนับสนุนและเป็นผู้ช่วยให้แก่กระทรวงต่างประเทศ (DOS)

แม้ว่าคำสั่งด้านความมั่นคงแห่งชาติของผู้นำประเทศของสหรัฐฯ (NSPD - 44) หมายรวมถึงการปฏิบัติการของ R & S แต่ในหลักการก็มีการนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างกว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการของรัฐในยามปกติ (Steady - State Operations) โดยกระทรวง

กลาโหมใช้คำสั่งที่มีอยู่ใน NSPD - 44 ในคำชี้แจงการใช้กำลังทหาร (Guidance on the Employment of the Forces: GEF) ของปีงบประมาณ ๒๕๕๑ GEF กำหนดให้หน่วยงานของกระทรวงกลาโหมทำดังนี้

- พัฒนาการวางแผนสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐปกติ (Steady - State) ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลสหรัฐฯ ที่กว้างขึ้น ส่งเสริมและประสานงานกับกิจกรรมของหน่วยงานระหว่างหน่วยงาน
- มั่นใจว่ากิจกรรมทางทหารจะสนับสนุนเป้าหมายของรัฐบาลสหรัฐฯ

- วิเคราะห์บทบาทของหน่วยงานรัฐบาลกลางอื่น ๆ ของสหรัฐฯ พันธมิตรทางทหาร พันธมิตรประชาชนในท้องถิ่นประเทศเจ้าภาพและคู่ค้า รัฐบาลต่างประเทศอื่น ๆ รวมถึงนักลงทุนด้านความปลอดภัยเอกชนที่สำคัญ เพื่อรวมเข้ากับกิจกรรมทางทหาร

- พัฒนาเกณฑ์ในการเปลี่ยนความรับผิดชอบระหว่างการสนับสนุนกระทรวงกลาโหม และบทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนและผู้รับการสนับสนุน

๗.๓ ประเทศสหรัฐฯ ปฏิเสธที่จะปฏิบัติการเพียงประเทศเดียวตามลำพังในสภาพแวดล้อมที่ขัดแย้ง ในอนาคต การวางแผนปฏิบัติการร่วมกับพันธมิตรจะต้องดำเนินการในแง่มุมมองของการปฏิบัติยุทธการร่วมมากกว่าที่จะเป็นเพียงแค่ส่วนเสริม (Add - on) ในการวางแผนของสหรัฐฯ เท่านั้น กองกำลังสหรัฐฯ อาจปฏิบัติการในฐานะส่วนหนึ่งของพันธมิตรชั่วคราว (Coalition) เป็นส่วนหนึ่งของชาติที่เป็นพันธมิตรกันโดยสนธิสัญญา (Alliance) ด้วยความพยายามที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Unity of Effort) ระหว่างชาติที่มีเป้าหมายเดียวกัน หรือทำงานเพื่อมุ่งไปสู่สภาพสุดท้ายที่ต้องการ (end state) ซึ่งสนับสนุนวัตถุประสงค์ของชาติที่เป็นหุ้นส่วนกัน ในแนวทางเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐฯ เอง ผู้บัญชาการและฝ่ายเสนาธิการจะต้องพิจารณาในเรื่อง

ผลประโยชน์ ความถูกต้อง การให้เพื่อช่วยเหลือ และข้อจำกัดอันจะเกิดจากสภาพแวดล้อมของการยุทธ์ร่วมผสม (combined environment)

ต่อไปนี้เป็นข้อพิจารณาบางประการสำหรับผู้วางแผน และผู้ปฏิบัติ

- วัตถุประสงค์แห่งชาติของชาติต่าง ๆ ที่เป็นหุ้นส่วน (partners) ทางยุทธศาสตร์
  - การสร้างและรักษาสภาพของกองกำลังต่างชาติ
  - การวิเคราะห์ภารกิจและการมอบหมายกิจต่าง ๆ
  - ภาษา วัฒนธรรม และอำนาจอธิปไตยของชาติ
  - ข้อพิจารณาด้านกฎหมายโดยผู้ร่วมปฏิบัติการ (กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายสงคราม)
    - หลักนิยม การฝึก และทรัพยากร
    - การป้องกันกำลังรบ (Force Protection)
    - กฎการปะทะ (Rules of Engagement: ROE)
    - การข่าวกรองและการแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร
    - การสื่อสารและการจัดการคลื่นความถี่
    - การส่งกำลัง (logistics) และการสนับสนุนจากประเทศเจ้าบ้าน
    - การสนับสนุนด้านบริการสุขภาพ
    - ความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน

๘. กิจกรรมต่าง ๆ ของการปฏิบัติการร่วม (Joint Operation Activities)

การวางแผนการปฏิบัติการร่วมครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติการร่วม กิจกรรมเหล่านี้รวมถึงการระดมสรรพกำลัง (Mobilization) การเคลื่อนย้ายกำลัง (Deployment) การใช้กำลัง (Employment) การดำรงสภาพ (sustainment) การ redeployment และ Demobilization of force

๔.๑ การระดมสรรพกำลัง (Mobilization) คือกระบวนการที่กองกำลังทั้งหมดหรือบางส่วนของกองทัพสหรัฐฯ ได้เตรียมกำลังที่จำเป็นเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติการทางทหารที่กำลังจะเกิดขึ้น การระดมพลอาจรวมถึงการเรียกใช้กำลังพลสำรอง (Reserve Component) ทั้งหมดหรือบางส่วน และอาจหมายรวมถึงการระดมสรรพกำลังในด้านอุตสาหกรรม การระดมพลนั้นในเบื้องต้นเป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานทางทหารที่รับผิดชอบในด้านการระดมสรรพกำลังโดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บัญชาการหน่วยรับการสนับสนุน และหน่วยบัญชาการส่วนเหล่าทัพ (Service Component Command) (คำแปลจากพจนานุกรมศัพท์และคำย่อด้านความมั่นคงฉบับอังกฤษ - ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ (ดู JP 4 - 05 การระดมสรรพกำลังร่วม))

๔.๒ การเคลื่อนย้ายเข้าวางกำลัง (Deployment) ครอบคลุมถึงการปฏิบัติต่างๆ ในการเคลื่อนย้ายกำลังรบ และทรัพยากรต่างๆ ที่เป็นส่วนสนับสนุนของกำลังรบนั้นๆ จากที่ตั้งปกติถาวรดั้งเดิม มาเข้าในพื้นที่เฉพาะที่ได้วางแผนไว้เพื่อการปฏิบัติการร่วมต่างๆ ทั้งนี้ หมายรวมถึงการเคลื่อนย้ายกำลังและเกณฑ์เบิก, ทรัพยากรที่ใช้ในการดำรงสภาพภายในประเทศสหรัฐฯ, ทรัพยากรที่ใช้ในการดำรงสภาพภายในยุทธภริเวณ และทรัพยากรที่ใช้ในการดำรงสภาพระหว่างยุทธภริเวณต่างๆ การเคลื่อนย้ายเข้าวางกำลังตามปกติแล้วเป็นความรับผิดชอบของผู้บัญชาการหน่วยรับการสนับสนุน และหน่วยบัญชาการส่วนเหล่าทัพ (Service Component Command) โดยประสานอย่างใกล้ชิดกับผู้บัญชาการหน่วยสนับสนุน และหน่วยบัญชาการทางขนส่งของสหรัฐฯ (USTRANSCOM) (ดู JP 3 - 35 ปฏิบัติการการเคลื่อนย้ายเข้าวางกำลังและปฏิบัติการการถอนกำลังกลับ)

๔.๓ การดำรงสภาพ (Sustainment) คือการจัดให้มีการส่งกำลังบำรุง (Logistics) และกำลังพลในการให้การสนับสนุนตามคำร้องขอ เพื่อดำรงและขยายเวลาในการปฏิบัติการจนกระทั่งบรรลุภารกิจ จุดสนใจของการดำรงสภาพ

การวางแผนการทัพ

ในการปฏิบัติการร่วมมุ่งไปที่การจัดหาเครื่องมือ (Means) อะไรก็ได้ที่สามารถให้เสรีภาพในการปฏิบัติการแก่ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบ สามารถคงการปฏิบัติการอยู่ได้นาน และเพิ่มระยะปฏิบัติการ (Operational Reach) ให้กับหน่วยกำลังรบ การดำรงสภาพในเบื้องต้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บัญชาการหน่วยรับการสนับสนุน และผู้บัญชาการส่วนเหล่าทัพ (Service Component Commanders) โดยประสานอย่างใกล้ชิดกับเหล่าทัพ หน่วยงานสนับสนุน การรบในสังกัดกระทรวงกลาโหม และหน่วยบัญชาการทางการสนับสนุน (ดู JP 4 - 0 การส่งกำลังบำรุง)

๘.๔ การใช้หน่วย/การใช้กำลังรบ (Employment) ครอบคลุมการใช้กำลังทหาร และขีดความสามารถของกองกำลังภายในพื้นที่ปฏิบัติการ การวางแผนการใช้กำลังทหารจัดให้มีรากฐานในการใช้กำลังสำหรับกำหนดระดับ/ขอบเขตในการใช้กำลัง และอยู่ภายในกรอบของการระดมสรรพกำลัง การเคลื่อนย้ายเข้าวงกำลัง การดำรงสภาพ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วตามหัวข้อข้างต้น การใช้หน่วย/การใช้กำลังรบ ในเบื้องต้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บัญชาการหน่วยรับการสนับสนุนและหน่วยรอง และผู้บัญชาการหน่วยสนับสนุน (ดู JP 3 - 0 การปฏิบัติการร่วม)

๘.๕ การถอนกำลังกลับ/การจัดขบวนรบใหม่ (Redeployment) ครอบคลุมถึงการเคลื่อนย้ายกำลังเป็นหน่วย เป็นบุคคล หรือสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ จากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง หรือไปยังพื้นที่อื่นที่อยู่ในบริเวณที่จะต้องเคลื่อนย้ายกำลังไปยังพื้นที่นั้นในอนาคต การถอนกำลังกลับ/การจัดขบวนรบใหม่ รวมไปถึงการส่งกำลังพลและสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปยังที่ตั้งเดิมของหน่วยและคืนสภาพหน่วยให้อยู่ในสภาพเดิมก่อนการเคลื่อนย้าย การถอนกำลังกลับ/การจัดขบวนรบใหม่ ปกติแล้วจะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บัญชาการของหน่วยรับการสนับสนุน และผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการส่วนเกิน (ดู JP 3 - 35, การปฏิบัติการเคลื่อนย้ายกำลังร่วม และการปฏิบัติการถอนกำลังกลับ/การจัดขบวนรบใหม่ร่วม)

๘.๖ การเลิกระดมสรรพกำลัง (Demobilization) คือการเปลี่ยนผ่าน การระดมสรรพกำลังในด้านต่างๆ ที่จัดตั้งโดยทหาร และระบบเศรษฐกิจของ พลเรือนไปสู่สภาพปกติ (ที่ได้มีการกำหนดไว้) ในขณะที่ยังคงรักษาความมั่นคง แห่งชาติ และความสำคัญทางเศรษฐกิจเอาไว้ การเลิกระดมสรรพกำลังนี้ ยังหมายรวมถึงการส่งหน่วยกำลังสำรอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง และสิ่งอุปกรณ์ ต่างๆ ที่ได้สะสมไว้ตามวันส่งกำลังกลับคืนสู่สภาวะปกติ การเลิกระดมสรรพกำลัง ในเบื้องต้นเป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานทางทหารและเหล่าทัพ โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บัญชาการหน่วยบริการสนับสนุน และ ผู้บัญชาการส่วนเหล่าทัพ (ดู JP 4 - 05, การวางแผนการระดมสรรพกำลัง)

๘. ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ (Strategic Options) หน้าที่หลักของ ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรบ (CCDRs) คือการช่วยหัวหน้าคณะเสนาธิการร่วม ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับทางเลือกในการใช้กำลังทหาร (Military Options) แก่ผู้บริหารประเทศ/ผู้กำหนดนโยบาย เพื่อนำไปช่วยในการกำหนดเค้าโครง ของยุทธศาสตร์ชาติ **บทบาทนี้ต่างออกไปจากบทบาทในการพัฒนา แผนตามที่กำหนดไว้ในคำชี้้นำการใช้กำลังทหาร (Guidance of the Employment of the Forces)** หรือสั่งการในช่วงเกิดวิกฤต (crisis) เนื่องจาก แผนเหล่านั้นขึ้นอยู่กับคำชี้นำที่เห็นนี้ และมักจะมุ่งจุดสนใจไปยังภารกิจเดียว แต่ทว่าทางเลือกทางยุทธศาสตร์ช่วยผู้นำในระดับสูงในการพิจารณา ตัดสินใจใช้กำลังทหารในบริบทในกระบวนการตัดสินใจของ DIME: Diplomatic, Information, Military, Economic (การทูต ข้อมูลข่าวสาร การทหาร เศรษฐกิจ)

ตัวอย่างของการปฏิบัติการของกองกำลังทหารสหรัฐฯ ในปี ๒๐๐๒ รมว.กท. สหรัฐอเมริกา ได้ขอให้ผู้บัญชาการ USCENTCOM หาทางเลือก ในการใช้กำลังทหารเพื่อการถอดถอน Saddam Hussein ออกจากอำนาจ

การวางแผนการทัพ

โดยฝ่ายอำนวยการที่เป็นพลเรือนในกองบัญชาการกลางของกองทัพสหรัฐฯ ได้เสนอทางเลือกของแผนปฏิบัติการที่สามารถทำได้อย่างที่ รมว.กท. ต้องการ ในลักษณะกำปั้นทุบดิน แต่ รมว.กท. สหรัฐฯ พิจารณาแผนนั้นเป็นเพียงวิธีหนึ่งที่จะกำจัดขัดดัม ฮุสเซนเท่านั้น ซึ่ง รมว.กท. ต้องการทางเลือกเพิ่มเติมซึ่งฝ่ายอำนวยการไม่ได้มีการตอบสนองเท่าใดนัก ตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นว่าฝ่ายอำนวยการที่เป็นพลเรือนของสำนักงานรัฐมนตรีกลาโหม (civilian OSD) Staff พยายามที่จะพัฒนาหนทางปฏิบัติ โดยขาดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในความเป็นไปได้ (feasibility) ของทางเลือก ซึ่งต่างจากฝ่ายเสนาธิการ/นักวางแผนทางทหารที่จะต้องนึกถึงความเป็นไปได้ของแผนอยู่เสมอทุกครั้งที่วางแผน อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์นี้ ถ้าผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบได้เสนอทางเลือกที่มากกว่าหนึ่งทางเลือก พร้อมทั้งสมมุติฐาน (assumptions) ต่าง ๆ และความเสี่ยง (risks) ในแต่ละสมมุติฐานของทางเลือกนั้นให้กับ รมว.กท. แล้ว รมว.กท. ก็จะสามารถช่วยประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในการสร้างเค้าโครงของยุทธศาสตร์ได้ดีกว่าที่ผ่านมา ตัวอย่างของคำแนะนำในลักษณะนั้น เช่น ทำการยึดบ่อน้ำมันทางภาคใต้ เพื่อสร้างความกดดันต่อประเทศอิรัก หรืออีกทางหนึ่งคือ ติดอาวุธให้กับกองกำลังชาวเคิร์ด/มุสลิมชีอะห์ เพื่อยกระดับการปฏิบัติการ Northern and Southern Watch หรือร่วมมือกับประเทศอิหร่าน ในการสร้างความกดดันต่อระบอบการเมืองการปกครองของอิรัก ตัวอย่างเหล่านี้เป็นทางเลือก (options) กว้าง ๆ และมีความแตกต่างกันในแต่ละทางเลือก และมีเส้นเวลา (time lines) ที่แตกต่างกัน (แต่ละทางเลือกใช้เวลาไม่เท่ากัน - ผู้แปล) ในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของชาติ (National objective) มีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน และแน่นอนว่าภารกิจที่จะมอบให้ฝ่ายทหารก็จะแตกต่างกันออกไป

การเปรียบเทียบระหว่างทางเลือกทางยุทธศาสตร์ (Strategic Option) และหนทางปฏิบัติ (Course of Action)

ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ (Strategic Option)	หนทางปฏิบัติ (Course of Action)
- สมมุติฐานแตกต่างกัน (ขึ้นอยู่กับภาพเหตุการณ์ที่คาดการณ์ไว้ในแต่ละทางเลือกฯ)	- มีสมมุติฐานเดียวกัน (ในแต่ละหนทางปฏิบัติ)
- เกณฑ์การยุติการรบแตกต่างกัน (ในแต่ละทางเลือกฯ)	- ใช้เกณฑ์การยุติการรบอันเดียวกัน (ในแต่ละหนทางปฏิบัติ)
- ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ เป็นตัวนำไปสู่การพิจารณาขอบภารกิจ (แต่ละทางเลือก มีแนวโน้มที่จะมอบภารกิจให้กับหน่วยกำลังรบต่างชนิดกัน)	- ขึ้นอยู่กับภารกิจที่ได้รับมอบมาเพียงเท่านั้น (Mission dependent) ไม่สามารถคิดเกินไปจากกรอบแนวคิดของภารกิจที่ได้รับมอบจากหน่วยเหนือ
- วัตถุประสงค์ทางทหารในแต่ละทางเลือกฯ แตกต่างกัน	- ใช้วัตถุประสงค์ทางทหารอันเดียวกัน
- สามารถอธิบายได้ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างการทหารกับการทูต, ข้อมูลข่าวสาร และการเศรษฐกิจ	- สามารถอธิบายได้เพียงแค่ว่า จะใช้การปฏิบัติการทางทหารร่วมกับพลังอำนาจในด้านอื่นๆ ได้อย่างไร
- ให้ความสำคัญกับ Branch planning ซึ่งนำไปสู่คำแถลงภารกิจ (mission statement) ที่แตกต่างกัน	- ใช้ branches เพื่อรับมือกับสมมุติฐานที่แตกต่างออกไป แต่ยังคงเป็นภารกิจเดียวกัน

รูปที่ ๖ เปรียบเทียบระหว่างทางเลือกทางยุทธศาสตร์ และหนทางปฏิบัติ

ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ (Strategic Option) นี้ มีความจำเป็นที่จะต้อง มีทั้งในการวางแผนแบบประณีต (Deliberate Planning) และการวางแผนในภาวะวิกฤต (Crisis Action Planning) สำหรับในการวางแผนประณีตนั้น ห้วงเวลาเหมาะสมที่สุดในการกำหนดทางเลือกฯ ก็คือในระหว่างการพัฒนา คำแนะนำการใช้กำลังทหาร เนื่องจากใน GEF จะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ที่ต้องการสำหรับควบคุมทิศทางในการวางแผนเอาไว้ ผู้บังคับบัญชาหน่วยกำลังรบ (CCDRs)ทั้งหลายมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเอกสารตัวนี้ ในความจริงแล้ว คำชี้แนะที่ให้กับผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบเหล่านั้นก็คือ คำแนะนำชุดเดียวกันกับที่เสนอแนะให้กับสำนักงานรัฐมนตรีกลาโหม ในระหว่างการจัดทำ GEF นั่นเอง อย่างไรก็ตาม ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบยังสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (dialogue) เกี่ยวกับทางเลือกทางยุทธศาสตร์ได้หลายครั้ง เมื่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้เปลี่ยนไปจากเดิม ถึงแม้ว่า GEF จะพิมพ์เผยแพร่ออกไปแล้วก็ตาม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนี้อาจมีขึ้นโดยเป็นส่วนหนึ่งของ APEX IPR process หรืออาจถกแถลงกันอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบ กับฝ่ายเสนาธิการ, ประธานคณะเสนาธิการร่วม (Chairman of the Joint Chief of Staff) กับ คณะเสนาธิการร่วม (Joint Staff) และ รมว.กท. กับฝ่ายอำนวยการของ สำนักงานรัฐมนตรีกลาโหม (OSD Staff)

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์จะต้องเป็นรูปแบบที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และใช้ภาษาที่อ่านง่าย สามารถเป็นที่เข้าใจได้ สำหรับผู้นำและผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) ที่เป็นพลเรือน ถึงแม้ว่าทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์อาจไม่มีรูปแบบที่ตายตัว แต่อย่างน้อยควรจะต้องมีส่วนประกอบเหล่านี้คือ

- เหตุการณ์ที่ได้คาดไว้ว่าจะเกิดขึ้น (events) และสมมุติฐานที่ใช้เป็นพื้นฐานของทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์อันนั้น
- เงื่อนไขต่าง ๆ ของสภาพสุดท้ายที่ต้องการ (Desired end state conditions)
- คำอธิบายแนวความคิดในแต่ละทางเลือกฯ ที่เน้นไปถึงการใช้ปฏิบัติการทางทหาร ภายในบริบทของการใช้พลังอำนาจของชาติในด้านอื่น ๆ (คำอธิบายว่าปฏิบัติการทางทหารจะช่วยพลังอำนาจในด้านอื่น ๆ ในการทำให้บรรลุ end state ได้อย่างไร)
- คำอธิบายอย่างกว้าง ๆ ถึงทรัพยากรที่ต้องการ
- เส้นเวลา (timeline) อย่างกว้าง ๆ เพื่ออธิบายว่าทางเลือกนั้นจะออกมาอย่างไร
- ความเสี่ยงในเชิงยุทธศาสตร์ และความเสี่ยงทางด้านยุทธการที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้สำหรับทางเลือกนั้น ๆ

บางหน่วยบัญชาการ (Combatant Commands: CMCs) เลือกที่จะทำทางเลือกทางยุทธศาสตร์ให้เป็นรูปแบบตายตัว โดยใส่เข้าไปใน capstone plans ซึ่งก็คือชุดของแผนใหญ่ที่ครอบคลุม (overarching) การปฏิบัติการทั้งหมด และกำหนดกรอบในการทำงานเพื่อรับมือกับเหตุการณ์อันหลากหลายที่อาจค่อย ๆ พัฒนาขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดที่ได้คาดการณ์ไว้ในขณะที่หน่วยบัญชาการอื่น ๆ อาจจะทำทางเลือกฯ อันนั้นใส่เข้าไปในแผนเลย ซึ่งหัวข้อเหล่านี้อาจได้ผล ถ้าผู้วางแผนไม่สับสนระหว่างทางเลือกทางยุทธศาสตร์ (strategic options) กับหนทางปฏิบัติ (course of action) ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ที่หลากหลายซึ่งผู้บังคับหน่วยกำลังรบนำเสนอเวลานั้น จะนำไปสู่ภารกิจหลาย ๆ ภารกิจที่มีความแตกต่างกัน ในขณะที่หนทางปฏิบัติที่เสนอมามากมายหนทางปฏิบัตินั้น จะเป็นไปเพื่อการสนองต่อภารกิจเพียงภารกิจเดียว

การวางแผนการทัพ

ในการวางแผนในสภาวะวิกฤต (Crisis Action Planning: CAP) ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบจะเข้าพบหัวหน้าคณะฝ่ายเสนาธิการร่วมและ รมว.กท. ในการให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ทางเลือกทางทหาร เพื่อช่วยในการปรับแต่ง (shape) ยุทธศาสตร์ชาติและคำแนะนำทางยุทธศาสตร์ให้เข้ารูปเข้ารอย เน้นย้ำอีกครั้งหนึ่งจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ทางเลือกทางยุทธศาสตร์หลาย ๆ ทางเลือกที่ผู้บังคับหน่วยกำลังรบนำเสนอมานั้น จะนำไปสู่ภารกิจหลาย ๆ รูปแบบ สำหรับหน่วยกำลังรบ **มีหนทางหลายหนทางที่ผู้บังคับหน่วยกำลังรบสามารถสื่อทางเลือกทางยุทธศาสตร์ (Strategic Options) ให้ไปถึงหัวหน้าคณะเสนาธิการร่วมและ รมว.กท. เนื่องจากอาจจะมีสิ่งที่ยุ้งคับบัญชาในระดับสูงต้องการทราบ ทางเลือกอันหนึ่งก็คือผ่านทางการวางแผนในสภาวะวิกฤตอย่างเป็นทางการ (formal CAP Messages) ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นผู้ให้ข้อมูลในการประเมินของผู้บังคับบัญชา (Commander's Assessment) ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ในห้วง Situation Development Phase ของการวางแผนในสภาวะวิกฤต ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบควรจะอธิบายทางเลือกของกิจกรรมทางทหารไว้ในการประเมินของผู้บังคับบัญชานับนี้ด้วย ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายเสนาธิการควรจะนำทางเลือกต่าง ๆ ที่เสนอมานั้นมาพัฒนาต่อเท่าที่เวลาความต้องการเอื้ออำนวย ขั้นตอนหลังจากนี้ของการวางแผนในสภาวะวิกฤตก็คือการทำให้คำชี้แนะทางยุทธศาสตร์ที่นำเสนอมานั้นให้เฉพาะเจาะจงลงไป และมีทิศทางที่ชัดเจนขึ้นเพื่อให้หน่วยกำลังรบสามารถเพ่งจุดสนใจไปยังภารกิจที่ตนจะต้องทำ อย่างไรก็ตาม ควรมีการเตรียมแผนในการใช้กำลังทหารไว้ในกรณีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป**

ยังมีความต้องการในการพิจารณาการสื่อสารทางเลือกทางยุทธศาสตร์ (Strategic Options) ในห้วงของการปฏิบัติแผน ผู้บัญชาการและฝ่ายเสนาธิการ

ต้องตระหนักดีว่าสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นพลวัต มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องการการประเมินทางยุทธศาสตร์และปรับตัวใหม่ให้เหมาะสมกับสิ่งที่ได้เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างการปฏิบัติแผน และต้องเตรียมตัวในการนำเสนอทางเลือกต่าง ๆ เพื่อปรับยุทธศาสตร์และนโยบายเพื่อให้สามารถรับมือกับสภาพแวดล้อมที่ได้เปลี่ยนแปลงไป ความจำเป็นที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอาจมีสาเหตุมาจากความสำเร็จ, ความล้มเหลว หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีได้คาดการณ์ไว้ก่อน สิ่งสำคัญยิ่งที่ผู้บัญชาการและฝ่ายเสนาธิการต้องกระทำอยู่เสมอคือ มองยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวมเพื่อพิจารณาว่าสถานการณ์ใดที่ต้องการใช้กำลังทหาร และผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อใช้กำลังทหาร โดยมีความมุ่งหมายที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

